

Thema 3:

Feste feiern: Mein Geburtstag!

Lærervejledning til undervisningsforløb 3

Tredje forløb: 'Feste feiern – mein Geburtstag' handler om fødselsdag – med alt, hvad dertil hører. Med dette emne tages der udgangspunkt i elevernes nære livsverden, for hvem er ikke interesseret i at beskæftige sig med sin fødselsdag!

Eleverne skal bl.a. finde ud af, hvornår de andre i klassen har fødselsdag; de skal lære at sige tillykke med fødselsdagsdagen (også på andre sprog), at skrive en fødselsdagsinvitation og selvfølgelig at skrive en ønskeliste.

Forløbet indeholder nogle YouTube-videoer, der primært indeholder forskellige fødselsdagssange, så eleverne får hørt autentisk tysk. Det autentiske kommer også til udtryk ved, at der i en lektion bliver leget typisk tyske fødselsdagslege, der indeholder bevægelse. Bevægelselementet er ligeledes til stede, når eleverne går rundt i klassen og spørger deres kammerater om, i hvilken måned de har fødselsdag/hvad de ønsker sig – samt i en 'Laufdiktat'.

Til sidst i forløbet laver eleverne igennem en 'Laufdiktat' med forskellige billedstationer en fødselsdagsmenu, der som sit udgangspunkt har den kendte chunk: 'Ich möchte...' nu koblet til verberne 'essen' og 'trinken'. Afslutningsvis samles invitationen, ønskelisten og fødselsdagsmenuen til et nyt kapitel i Bookcreator.

Oversigt over materialer til forløbet:

Målplanche til klassen

Samlet materiale til læreren

Samlet materiale til eleven

Digitale læremidler: www.sprogleg.dk

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog

Lærervejledning til sprogpas og sprogportfolio

 = til print

 = digital

TIDLIGERE SPROGSTART

NY BEGYNDERDIDAKTIK MED FOKUS PÅ FLERSPROGETHED

Thema 3: Feste feiern: Mein Geburtstag

Fag: Tysk Klassestrin: 5. klasse Omfang: 6 lektioner + en ekstralektion om jul

Kompetenceområde:

Mundtlig kommunikation. Skriftlig kommunikation. Kultur og samfund.

Kompetencemål:

Eleven kan kommunikere på tysk mundtligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Eleven kan kommunikere på tysk skriftligt om nære emner i et meget enkelt og forståeligt sprog.

Eleven kan sammenligne eksempler på tysksproget kultur med egen kultur.

Vejledende færdigheds- og vidensmål:

Samtale: Eleven kan bruge sproget i sang, spil, leg og bevægelse / Eleven har viden om enkle situationsbundne ord og vendinger.

Læsning: Eleven kan forstå enkle ord og udtryk / Eleven har viden om transparente ord og udtryk.

Kulturmøder: Eleven kan anvende enkle tyske udtryk i mødet med tysktalende / Eleven har viden om sammenhæng mellem tysk sprog og kultur.

Fælles læringsmål:

Eleven kan:

- sige tillykke med fødselsdagen; fortælle, hvilken måned han/hun har fødselsdag i – og spørge andre om, hvornår de har fødselsdag
- invitere til fødselsdag og svare på en invitation
- kan fortælle, hvad han/hun ønsker sig i fødselsdagsgave, og spørge andre om deres ønsker
- fortælle, hvad han/hun kan lide, og lave en fødselsdagsmenu.

Målplanche:

- Jeg kan lege tyske fødselsdagslege.
- Jeg kan fortælle, hvornår jeg har fødselsdag.
- Jeg kan forberede en fødselsdag.
- Jeg lærer om tyske juletraditioner.

Lektion 1

Materialer:

- [Målplanche](#)
- [Arbejdsblatt 1: Wochentage](#) eller på www.sprogleg.dk og [Lærevejledning til flersprogethedsdidaktik og DSA](#)
- Sangen 'Die Jahresuhr steht niemals still', fx <https://www.youtube.com/watch?v=WJ0uJo5kJ04>
- [Arbejdsblatt 2: Geburtstagsliste der Klasse](#) eller på www.sprogleg.dk

Hvad gør læreren?

Hvad gør eleverne?

Indledning

Indledning

Læreren præsenterer læringsmålene for forløb 3:

- at sige tillykke med fødselsdagen, fortælle hvilken måned man har fødselsdag i – og spørge andre om, hvornår de har fødselsdag.

Eleverne stiller opklarende spørgsmål.

<ul style="list-style-type: none"> - at invitere til fødselsdag og svare på indbydelsen. - at fortælle, hvad man ønsker sig i fødselsdagsgave, og spørge andre om deres ønsker. - at fortælle, hvad man kan lide, og lave en fødselsdagsmenu. <p>Læreren præsenterer dagens arbejde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - at lære måneder og ugedage - at lave en 'Geburtstagsliste der Klasse'. 	
Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren introducerer til ugedagene: Wochentage: 'Heute ist... morgen ist... gestern war... Wochenende...'	Eleverne lytter og byder aktivt ind.
Læreren igangsætter opgaven: 'Wochentage – Was passt zusammen?'	Eleverne arbejder med at kombinere ugedagene og stiller derefter de tyske ugedage op i kronologisk rækkefølge (Arbejdsblatt 1).
Læreren viser 'Die Jahresuhr steht niemals still', fx https://www.youtube.com/watch?v=WJ0uJo5kJ04 Læreren samler op efter videoen: Sangen handler om månederne på tysk. Hvordan kan det være, at I kan forstå månedernes navne på tysk?	Eleverne lytter og byder aktivt ind.
Læreren introducerer følgende chunks og igangsætter aktiviteten: 'Geburtstagsliste der Klasse'. 'Wann hast du Geburtstag? Ich habe im [...] Geburtstag'.	Eleverne laver en 'Geburtstagsliste der Klasse', idet de går rundt i klassen og spørger de andre, hvornår de har fødselsdag (Arbejdsblatt 2).
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer opsamlingen: 'I hvilken måned har de fleste i klassen fødselsdag?', 'I hvilken måned slet ingen?' osv. 'Hvem kan sige månedernes navne på tysk?', 'Hvem kan ugedagene?'	Eleverne byder aktivt ind.

Lektion 2

Materialer:

- [Arbejdsblatt 2: Geburtstagsliste der Klasse](#) eller på www.sprogleg.dk
- Sangen 'Zum Geburtstag viel Glück', fx <https://www.youtube.com/watch?v=ycnl13JHg50>
- Lehrerkopie 1: Herzlichen Glückwunsch in anderen Sprachen www.sprogleg.dk og [Lærevejledning til flersprogethedsdidaktik og DSA](#)
- [Arbejdsblatt 3: Zum Geburtstag gratulieren](#) eller på www.sprogleg.dk
- 'Elektronische Geburtstagskarte auf Deutsch schreiben', fx <https://www.hallmark.de/ecards/geburtstag>

Hvad gør læreren?

Hvad gør eleverne?

Indledning

Indledning

Læreren samler op på sidste time fx med afsæt i 'Geburtstagsliste der Klasse': 'Wie viele Schüler haben im Januar/Februar usw. Geburtstag?'

Eleverne rejser sig op, når måneden nævnes, hvor de har fødselsdag – og tæller antallet af elever.

Læreren præsenterer dagens arbejde:

- at synge en fødselsdagssang på tysk
- at lære, hvordan man siger 'tillykke med fødselsdagen' på tysk og andre sprog

Eleverne stiller opklarende spørgsmål.

- at skrive et elektronisk fødselsdagskort	
Læreren spiller sangen 'Zum Geburtstag viel Glück', fx https://www.youtube.com/watch?v=ycnl13JHg50	Eleverne synger med og byder aktivt ind.
Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren introducerer følgende chunks, der skrives på tavlen: 'Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag' og 'Vielen Dank/danke schön'.	Eleverne gentager de tyske chunks.
Læreren introducerer aktiviteten 'Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag in anderen Sprachen' og viser Lehrerkopie 1 på et smartboard. Læreren spørger herefter eleverne, om de kan sige 'tillykke med fødselsdagen' og 'tak' på andre sprog, og introducerer aktiviteten 'Zum Geburtstag gratulieren'.	En elev ad gangen kommer op til tavlen og trykker på en af taleboblerne. Eleven forsøger at gentage udtrykket eller siger 'tillykke med fødselsdagen' på et andet sprog, efter eget valg. Eleverne arbejder bagefter med Arbeitsblatt 3.
Læreren igangsætter opgaven: 'Elektronische Geburtstagskarte auf Deutsch schreiben', fx https://www.hallmark.de/ecards/geburtstag	Eleverne vælger en person, som de skriver et fødselsdagskort til. De bruger bl.a. 'hilse-ord' fra forløb 1
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer opsamlingen: 'Hvad har I lært?', 'Hvad kan I nu sige/skrive på tysk?'	Eleverne byder aktivt ind.

Lektion 3

Materialer:

- Sangen 'Zum Geburtstag viel Glück', fx <https://www.youtube.com/watch?v=ycnl13JHg50>
- [Schülerkopie 1: Uitnodiging voor verjaardag](#) og [Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og DSA](#)
- [Arbeitsblatt 4: Einladung zum Geburtstag](#) eller på www.sprogleg.dk

Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Indledning	Indledning
Læreren samler op på sidste time og spiller 'Zum Geburtstag viel Glück', fx https://www.youtube.com/watch?v=ycnl13JHg50	Eleverne synger med.
Læreren præsenterer dagens arbejde: <ul style="list-style-type: none"> - at læse og skrive egen fødselsdagsinvitation - at skrive og svare på en sms med en invitation - at evaluere timens arbejde med emojis 	Eleverne stiller opklarende spørgsmål.
Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren viser fødselsdagsinvitation på hollandsk og spørger: 'Hvad tror I, det er?'	Eleverne arbejder i små grupper med en fødselsdagsinvitation på hollandsk (Schülerkopie 1). Eleverne afkoder tekstens hovedindhold ud fra transparente ord, gættestrategier, genreforståelse (tid, sted, klokkeslæt, alder etc.) og deres almenviden. Herefter læser eleverne en tysk invitation (Arbeitsblatt 4) og udfylder de tomme felter (dato, ugedag, navn m.m.)
Læreren igangsætter opgaven: "Eine Geburtstageinladung schreiben".	Hver elev skriver med afsæt i invitationen en sms (eller evt. i papirudgave) til den elev, der sidder til højre, og inviterer eleven til en fødselsdagsfest. Eleverne kan evt. lade sig inspirere af sms-sproget på flg. link: https://www.smszeichen.ch/sms/bedeutung-der-sms-abkuerzung/die-haeufigsten-abkuerzungen/
Læreren introducerer til følgende chunks: 'Ich komme gern', 'Ich kann kommen/leider nicht kommen'	Eleven svarer på sms'en (invitationen). Også her kan de lade sig inspirere af det ovenstående link

(se forløb 2: Ich kann + infinitiv). Læreren opfordrer eleverne til at bruge Emoji's og 'Gefühlwörter' (super, wunderbar, schade...) og 'Verabschiedungswörter' fra forløb 1.	med sms-sprog.
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer opsamlingen og evalueringen.	Et par elever præsenterer deres invitationer + svar i plenum. Eleverne evaluerer timen med afsæt i Emoji's og/eller 'Gefühlswörter'.

Lektion 4

Materialer:	
<ul style="list-style-type: none"> - Arbeitsblatt 5: Ich wünsche mir.../Ich möchte - Arbeitsblatt 6: Du machst eine Umfrage in der Klasse eller på www.sprogleg.dk 	
Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Indledning	Indledning
Læreren samler op fra sidste time, fx en Kahoot – Socrative – eller Todaysmeet (læreren opretter et rum, sender linket til eleverne, der logger ind. Her kan læreren stille spørgsmål, som eleverne individuelt besvarer).	Eleverne byder aktivt ind.
Læreren præsenterer dagens arbejde: <ul style="list-style-type: none"> - at skrive en ønskeliste - at spørge de andre i klassen, hvad de ønsker sig, og udarbejde en statistik over disse ønsker. 	Eleverne stiller opklarende spørgsmål.
Læreren initierer en klassesamtale: 'Geschenke bekommen'.	Eleverne byder aktivt ind med deres kulturelle viden og forholder sig til spørgsmål som: 'Hvornår får man gaver?', 'Hvilke gaver?', 'Hvorfor får man gaver?'
Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren introducerer følgende chunks og igangsætter opgaven: 'Ich wünsche mir.../Ich möchte' 'Ich wünsche mir...eine Wunschliste erstellen'	Eleverne skriver deres ønskeseddel og tegner ønskerne (Arbeitsblatt 5).
Læreren igangsætter opgaven: 'Du machst eine Umfrage in der Klasse!'	Eleverne skriver hver et ønske op, rejser sig dernæst og går rundt og spørger de andre, hvad de ønsker sig, og laver dermed en oversigt over klassens gaveønsker (Arbeitsblatt 6).
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer opsamlingen.	Forskellige elever læser deres ønskeliste op. Statistik over klassens gaveønsker præsenteres: Hvad ønsker de fleste sig?
Læreren initierer evt. en ekstraopgave.	Eleverne bruger ordbøger og skriver et akrostikon til deres gaveønske via enkeltord og/eller korte sætninger. Eksempel på akrostikon: 'Uhren sind schön! 'Habe schon zwei' 'Rot und grün'

Lektion 5

Materialer:

<ul style="list-style-type: none"> - Lehrerkopie 2: Mein Geburtstagsmenü - Arbeitsblatt 7: Mein Geburtstagsmenü eller på www.sprogleg.dk 	
Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Indledning	Indledning
Læreren samler op fra sidste time og laver en brainstorming med afsæt i følgende chunks: 'Ich wünsche mir ... / Was wünschst du dir?'	Eleverne byder aktivt ind med deres ønsker.
Læreren præsenterer dagens arbejde: <ul style="list-style-type: none"> - at lege fødselsdagslege - at lave en menu til egen fødselsdagsfest. 	Eleverne stiller opklarende spørgsmål.
Læreren introducerer typisk tyske Geburtstagsspiele, fx: 'Blinde Kuh' (blindebuk) En elev har bind for øjnene og drejes rundt. Alle andre står i en rundkreds, og den, der nu fanges af „die Blinde Kuh“, berøres, og navnet gættes. 'Reise nach Jerusalem' (stoledans til musik). Eleverne går rundt om opstillede stole. Når musikken slukkes, skal alle sætte sig på en stol. For hvert stop fjernes en stol.	Eleverne deltager i legene.
Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren initierer en kort brainstorming: 'Mein Lieblingsessen: Ich mag...' (se forløb 1, lektion 1 – transparente ord + ich mag)	Eleverne bruger chunken 'Ich mag' og byder aktivt ind med deres yndlingsmad.
Læreren introducerer til Laufdiktat: 'Mein Geburtstagsmenü?'	Eleverne går rundt i klassen og finder ord for mad/drikkevarer (+ illustration) fordelt på sedler rundt om i klasseværelset (Lehrerkopie 2). Når de har fundet noget, de gerne vil spise/drikke, skal de huske ordet og gå tilbage til deres bord og skrive ordet (korrekt) op. Dette gentages, indtil de har fået samlet en menu til deres fødselsdag. Fx: Ich möchte [Pommes] essen/[Fanta] trinken (Arbeitsblatt 7).
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer opsamlingen.	Eleverne præsenterer parvis deres lister via følgende chunks 'Ich mag.../Ich mag nicht.../Ich möchte...'

Lektion 6

Materialer: <ul style="list-style-type: none"> - Sprogportfolio eller på www.sprogleg.dk Lærervejledning til sprogpas og sprogportfolio 	
Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Indledning	Indledning
Læreren samler op på forløb 3: Hvad har vi lært?	Eleverne byder aktivt ind.
Læreren præsenterer dagens arbejde: <ul style="list-style-type: none"> - at fortælle, hvilken måned man har fødselsdag i - at fortælle, hvad man ønsker sig i fødselsdagsgave - at fortælle, hvad man kan lide at spise/drikke. 	Eleverne stiller opklarende spørgsmål.
Bearbejdning	Bearbejdning

Læreren igangsætter den afsluttende aktivitet: 'Mein Geburtstag'	<p>Eleverne udarbejder individuelt et opsamlende kapitel i 'Bookcreator' til forløb 3: 'Mein Geburtstag' med følgende indhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fødselsdagsinvitationen - ønskelisten - fødselsdagsmenuen <p>Eleverne bruger billeder fra billedarkivet til illustration af deres ønsker/menu.</p> <p>Eleverne præsenterer deres sider i Bookcreator i mindre grupper.</p> <p>Opsamlingen kan også efterfølgende danne grundlag for mundtlige dialoger mellem eleverne efter strukturen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hilsen - Wann hast du Geburtstag? - Was wünschst du dir? - Was möchtest du essen und trinken? - Afsked og find en ny partner <p>Eller eleverne laver evt. en mundtlig produktion til Bookcreator: Eleverne arbejder sammen i grupper af tre. To elever interviewer hinanden, mens den tredje filmer (der byttes roller). Videoen gemmes i fotorullen og uploades til Bookcreator.</p>
Opsamling	Opsamling
Læreren igangsætter elevernes arbejde med sprogportfolioen. Læreren kan give feedback med afsæt i elevernes Bookcreator-præsentationer, der kan integreres i portfolioen.	Eleverne udfylder deres sprogportfolio.

Ekstralektion – denne bruges i undervisningsgangen inden jul Weihnachten in Deutschland: Frohe Weihnachten!

Materialer:	
<ul style="list-style-type: none"> - Sangen "Alle Jahre wieder", fx https://www.youtube.com/watch?v=jVZ9gK5jkmc. - Schülerkopie 2: Alle Jahre wieder - Video 'Weihnachten in Deutschland', fx https://www.youtube.com/watch?v=5S3ayUnc89Y - Julequiz, fx http://teddylingua.de/quiz-weihnachten/ 	
Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Opsamling	Opsamling
Læreren introducerer til emnet: 'Fødselsdag er en fest, jul er en fest – hvilke andre fester kender I?', 'Hvad fejrer man til disse fester?'	Eleverne byder aktivt ind med deres kulturelle viden
Læreren præsenterer dagens arbejde: <ul style="list-style-type: none"> - at lytte til/synge med på tysk julesang - at tale om genstande, der hører julen til - at lytte til præsentation af forskellige juleord og sætninger - at løse en quiz med juleord/sætninger. 	Eleverne stiller opklarende spørgsmål.

Bearbejdning	Bearbejdning
Læreren viser videoen: 'Alle Jahre wieder', fx https://www.youtube.com/watch?v=jVZ9gK5jkmc . Bagefter uddeles sangen, og læreren fortæller kort, hvad teksten handler om.	Eleverne lytter i første omgang – og synger senere med (Schülerkopie 2).
Læreren viser videoen 'Weihnachten in Deutschland' én gang, fx https://www.youtube.com/watch?v=5S3ayUnc89Y	Eleverne lytter.
Læreren initierer en klassesamtale: Hvilke ord kunne I forstå? Hvorfor kunne I forstå dem?	Eleverne byder aktivt ind.
Læreren viser videoen 'Weihnachten in Deutschland' igen.	Eleverne skriver de ord ned, som de kender/kan gætte sig til betydningen af.
Læreren initierer en klassesamtale om de ord, som eleverne har skrevet ned.	Eleverne byder aktivt ind.
Opsamling	Opsamling
Læreren initierer quiz-opgaven.	Eleverne sidder alene eller i tomandsgrupper og løser julequizen på computer. http://teddylingua.de/quiz-weihnachten/